KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 30.6.2009
KOM(2009) 328 v konečném znění

2009/0088 (CNS)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o nekuřáckém prostředí

{SEC(2009)894}
{SEC(2009)895}
{SEC(2009)896)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Tabák je sám o sobě největší odvratitelnou příčinou úmrtí, onemocnění a zdravotního postižení v Evropské unii a každoročně si vyžádá přibližně 650 tisíc životů[1]. Expozice tabákovému kouři v prostředí, neboli nepřímému kouři, je další důležitou příčinou úmrtí, nemocnosti a zdravotního postižení v EU. Tabákový kouř v prostředí obsahuje více než 4 000 plynných sloučenin a sloučenin částic, včetně 69 známých karcinogenů a mnoha toxických činidel. V případě nepřímého tabákového kouře neexistuje bezpečná hranice expozice[2]. Bylo prokázáno, že tabákový kouř v prostředí má okamžité nepříznivé účinky na kardiovaskulární systém a způsobuje u dospělých osob ischemickou chorobu srdeční a rakovinu plic. Rovněž existují důkazy, že expozice tabákovému kouři v prostředí může u dospělých osob způsobit cévní mozkovou příhodu, astma a chronickou obstrukční plicní nemoc[3] a zhoršit již dříve vzniklá onemocnění jako astma a chronickou obstrukční plicní nemoc[4]. Tabákový kouř v prostředí má obzvláště škodlivé účinky na děti, neboť způsobuje astma, zápal plic a zánět průdušek, respirační symptomy, onemocnění středního ucha a syndrom náhlého úmrtí kojenců[5]. Kromě zdravotního rizika může expozice tabákovému kouři doma a na veřejných místech u dětí posílit pocit, že kouření patří k běžnému chování dospělých, což může přispět k tomu, že děti později začnou kouřit také.

Podle konzervativních odhadů zemřelo v roce 2002 v EU-25 v důsledku expozice nepřímému tabákovému kouři na pracovišti 7 300 dospělých včetně 2 800 nekuřáků. Dalších 72 000 osob včetně 16 400 nekuřáků zemřelo v důsledku expozice nepřímému tabákovému kouři doma[6]. V posouzení dopadů, které tento návrh doprovází, se odhaduje počet úmrtí v EU v roce 2008 v důsledku expozice tabákovému kouři na pracovišti na 6 000 včetně 2 500 nekuřáků. To představuje značné náklady pro hospodářství, včetně 1,3 miliardy EUR v přímých nákladech na zdravotní péči a více než 1,1 miliardy EUR v nepřímých nákladech souvisejících se ztrátami produktivity. Další podstatná zdravotní a finanční zátěž souvisí s expozicí tabákovému kouři u osob, které nepatří mezi zaměstnance, tedy u zákazníků barů a restaurací.

V posledních letech dosáhly některé členské státy velkého pokroku při zajišťování nekuřáckého prostředí. Doposud byly ve více než třetině členských států EU přijaty komplexní nekuřácké zákony upravující podmínky na vnitřních pracovištích a veřejných místech. Nicméně v jednotlivých členských státech a mezi nimi existují výrazné rozdíly v úrovni ochrany před expozicí tabákovému kouři. Pracovníci v pohostinství jsou vzhledem k nedostatečné komplexní ochraně ve většině členských států a mimořádně vysokým koncentracím tabákového kouře v barech a restauracích nejzranitelnější profesní skupinou.

Komplexní nekuřácká politika, která již byla zavedena v některých členských státech i mimo Evropskou unii, již prokázala, že účinně snižuje zátěž související s tabákem a zároveň

---

1 Tobacco or health in the European Union: Past, present and future, ASPECT Consortium, říjen 2004.

2 Surgeon General (2006). The Health Consequences of Involuntary Exposure to Tobacco Smoke: A Report of the Surgeon General. Atlanta, Ga, U.S. Dept. of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, Coordinating Center for Health Promotion, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health.

3 Surgeon General (2006). *op. cit.*

4 Foreman, M. G., D. L. DeMeo, et al. (2007). Clinical determinants of exacerbations in severe, early-onset COPD. European Respiratory Journal 30(6): 1124-1130.

5 Surgeon General (2006). *op. cit.*

6 The Smoke Free Partnership (2006). Lifting the smokescreen: 10 reasons for a smoke free Europe, Brusel, Belgie, Evropská respirační společnost.

nepoškozuje hospodářství. Mezi okamžité účinky nekuřáckých zákonů na zdraví patří zlepšení situace, pokud jde o onemocnění dýchacích cest u pracovníků v pohostinství, a snížení výskytu srdečních infarktů u obyvatelstva celkově. Ukázalo se, že nekuřácká politika vede ke snížení spotřeby tabáku, podporuje úsilí kuřáků, kteří chtějí přestat kouřit, a snižuje počet začínajících kuřáků mezi mladými lidmi. Nekuřácké právní předpisy obecně zvyšují povědomí veřejnosti o nebezpečnosti tabákového kouře, a mohou proto přispět k omezení kouření doma, zejména v přítomnosti dětí. Devět občanů EU z deseti podporuje nekuřácká pracoviště a veřejná místa. Studie prokazují, že po zavedení nekuřácké politiky se její podpora obvykle zvyšuje.

Na úrovni EU se otázka nekuřáckého prostředí doposud řešila formou nezávazných usnesení a doporučení, která však neposkytují podrobné pokyny ohledně toho, jak zajistit zcela nekuřácké prostředí. Tímto tématem se rovněž okrajově zabývá řada směrnic v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, v některých případech však jen nepřímo a v jiných případech není úroveň ochrany komplexní.

Na mezinárodní úrovni zavazuje článek 8 Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku, doposud ratifikované 26 členskými státy a Společenstvím, všechny strany úmluvy k zajištění účinné ochrany před expozicí tabákovému kouři na vnitřních pracovištích, vnitřních veřejných místech a ve veřejné dopravě. Podle pokynů přijatých na druhé konferenci stran úmluvy v červenci roku 2007 by každá ze stran úmluvy měla usilovat o zajištění všeobecné ochrany do pěti let od vstupu úmluvy v platnost pro danou stranu (tj. do roku 2010 v případě Evropského společenství a většiny jeho členských států).

Z konzultace uspořádané v návaznosti na zelenou knihu Komise „K Evropě bez tabákového kouře: možnosti politiky na úrovni EU“[7] vyplynulo, že komplexní nekuřácká politika na všech uzavřených pracovištích a veřejných místech i další opatření EU prosazující nekuřácké prostředí ve všech členských státech mají velkou podporu.

Na základě výsledku konzultace provedené v návaznosti na uvedenou zelenou knihu je v posouzení dopadů, které doprovází tento návrh, zvažováno pět hlavních možností politiky: zachování současného stavu, otevřená metoda koordinace, doporučení Komise nebo Rady a závazné právní předpisy EU. V posouzení dopadů je za nejvhodnější variantu z krátkodobého hlediska označeno doporučení Rady, které pravděpodobně může členským státům nejrychleji a nejkomplexněji pomoci s prováděním závazných nekuřáckých právních předpisů na vnitrostátní úrovni v souladu s jejich mezinárodními závazky podle Rámcové úmluvy o kontrole tabáku a které zároveň zajistí přiměřené řešení daného problému.

Hlavním cílem navrženého doporučení je účinné provedení článku 8 Rámcové úmluvy o kontrole tabáku na úrovni EU, v souladu s pokyny týkajícími se ochrany proti expozici tabákovému kouři přijatými na druhé konferenci stran úmluvy. Pokyny obsahují komplexní a vyvážené obecné zásady založené na znalostech, v souladu s nekuřáckou politikou EU. V pokynech se uvádí, že v případě expozice tabákovému kouři v prostředí neexistuje bezpečná hranice a je nutné odstranit tabákový kouř ze všech vnitřních pracovišť, vnitřních veřejných míst, z veřejné dopravy a případně i z jiných (venkovních nebo podobných) veřejných míst. Jako jediný vhodný způsob řešení problému nepřímého kouření se doporučují závazné právní předpisy, přísně prosazované, monitorované a vyhodnocované.

[7] KOM(2007) 27 v konečném znění.

Navržené doporučení stanoví jednotnou lhůtu EU pro provedení a mechanismy podávání zpráv a monitorování na úrovni členských států i na úrovni EU, aby se urychlilo a usnadnilo provádění článku 8 Rámcové úmluvy o kontrole tabáku v souladu s pokyny přijatými na druhé konferenci stran úmluvy.

V navrženém doporučení jsou požadována 1) opatření k řešení expozice tabákovému kouři v prostředí u dětí a dospívajících, 2) doprovodná opatření, jako například účinná opatření k ukončení užívání tabáku a obrazová varování na baleních tabákových výrobků, 3) vytváření komplexních víceoborových strategií a přiměřených nástrojů k jejich provedení a 4) pravidelné výměny informací a osvědčených postupů a koordinace koncepčních opatření mezi členskými státy prostřednictvím sítě vnitrostátních kontaktních míst. Vzhledem k relativní novosti některých těchto opatření se předpokládá, že členské státy budou úzce spolupracovat mezi sebou i s Komisí na vytváření společných definic, hodnotících kritérií a ukazatelů pro jejich provádění.

Tento návrh je v souladu se zásadou proporcionality a subsidiarity. Má pomoci členským státům zajistit účinnou ochranu před tabákovým kouřem a splnit tak jejich povinnosti podle článku 8 Rámcové úmluvy o kontrole tabáku v souladu s výsledky diskuse Rady ze dne 30. a 31. května 2007, v nichž byla v návaznosti na zelenou knihu Komise zdůrazněna potřeba „pokynů Společenství pro další prosazování prostředí bez tabákového kouře na úrovni EU, jakož i podpora Společenství pro vnitrostátní opatření a jejich koordinaci“.

Vzhledem k rozdílným úrovním ochrany před rizikem expozice tabákovému kouři v prostředí v jednotlivých členských státech a mezi nimi jsou nutná opatření na úrovni EU k podpoře úsilí členských států při řešení daného problému. EU může podpořit spolupráci mezi členskými státy a jejich opatření podle článku 152 Smlouvy o ES, s cílem zlepšit veřejné zdraví a předcházet lidským nemocem.

Navržené doporučení podpoří úsilí členských států tím, že poskytne politický stimul a vytvoří závazek na straně členských států, stanoví jasný mechanismus monitorování na úrovni EU a usnadní výměnu osvědčených postupů a koordinaci koncepčních opatření mezi členskými státy.

Komise usnadní plynulé provádění tohoto doporučení tím, že pomůže členským státům, které tak dosud neučinily, vytvořit, uzákonit a provést komplexní nekuřáckou politiku, podpoří vytváření koncepčních opatření a zajistí poznatkovou základnu prostřednictvím příslušných programů Společenství a bude koordinovat činnost sítě vnitrostátních kontaktních míst v oblasti kontroly tabáku. Komise zhodnotí účinnost tohoto doporučení a opatření přijatých v členských státech v návaznosti na toto doporučení.

2009/0088 (CNS)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o nekuřáckém prostředí

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 152 odst. 4 druhý pododstavec této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise[8],

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu[9],

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru[10],

s ohledem na stanovisko Výboru regionů[11],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Článek 152 Smlouvy stanoví, že činnost Společenství doplňuje politiku členských států a je zaměřena na zlepšování veřejného zdraví, předcházení lidským nemocem a odstraňování příčin ohrožení lidského zdraví.

(2) Podle článku 137 Smlouvy Společenství podporuje a doplňuje činnost členských států mimo jiné v oblasti zlepšování především pracovního prostředí tak, aby bylo chráněno zdraví a bezpečnost pracovníků.

(3) Expozice tabákovému kouři v prostředí, neboli nepřímému kouři, je rozšířenou příčinou úmrtí, nemocnosti a zdravotního postižení v Evropské unii.

(4) Podle konzervativních odhadů zemřelo v roce 2002 v Evropské unii v důsledku expozice nepřímému tabákovému kouři na pracovišti 7 300 dospělých včetně 2 800 nekuřáků. Dalších 72 000 dospělých osob včetně 16 400 nekuřáků zemřelo v souvislosti s expozicí nepřímému tabákovému kouři doma[12].

(5) Expozice nepřímému tabákovému kouři je obzvláště nebezpečná pro děti a mohla by zvýšit pravděpodobnost, že samy začnou kouřit.

---

8 Úř. věst. C , , s. .
9 Úř. věst. C , , s. .
10 Úř. věst. C , , s. .
11 Úř. věst. C , , s. .
12 The Smoke Free Partnership (2006). Lifting the smokescreen: 10 reasons for a smoke free Europe, Brusel, Belgie, Evropská respirační společnost.

(6) Všichni lidé mají právo na vysokou úroveň ochrany zdraví a měli by být chráněni před expozicí tabákovému kouři.

(7) Ukázalo se, že dobrovolná politika na vnitrostátní úrovni není při snižování expozice tabákovému kouři účinná. Jedinou možností zajištění dostatečné ochrany lidí před zdravotními riziky v souvislosti s nepřímým kouřením jsou závazné právní předpisy členských států, řádně prosazované a monitorované.

(8) Nekuřácké právní předpisy jsou nejúčinnější, pokud jsou podpořeny opatřeními, jako jsou informační kampaně, podpora ukončení užívání tabáku a důrazná zdravotní varování na baleních tabákových výrobků.

(9) Významnou úlohu při zajišťování podpory pro nekuřácké právní předpisy a zajišťování souladu s nimi hraje občanská společnost.

(10) Nekuřácká politika by měla mít k dispozici dostatečné nástroje, aby bylo možné na kontrolu tabáku uplatnit víceoborový přístup.

(11) Je potřeba posílit spolupráci mezi členskými státy, aby se usnadnila výměna informací a osvědčených postupů a aby bylo možné vytvořit standardizovaný systém monitorování EU.

(12) Usnesením Rady a ministrů zdravotnictví členských států zasedajících v Radě dne 18. července 1989 o zákazu kouření na místech přístupných veřejnosti[13] byly členské státy vyzvány k přijetí opatření zakazujících kouření v některých uzavřených prostorách přístupných veřejnosti a k rozšíření zákazu kouření na všechny druhy veřejné dopravy.

(13) Doporučením Rady 2003/54/ES ze dne 2. prosince 2002 o prevenci kouření a o iniciativách na zlepšení kontroly tabáku[14] bylo doporučeno, aby členské státy prováděly právní předpisy a/nebo jiná účinná opatření, jež poskytnou ochranu před expozicí tabákovému kouři v prostředí na vnitřních pracovištích, uzavřených veřejných místech a ve veřejné dopravě.

(14) Směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci[15] se sice výslovně nezabývá tabákovým kouřem, avšak vztahuje se na veškerá rizika pro zdraví a bezpečnost zaměstnanců[16].

(15) Ve svém Akčním plánu pro zdraví a životní prostředí (2004–2010)[17] se Komise zavázala „rozvinout práci na zlepšování kvality vnitřního ovzduší“, zejména „povzbuzováním omezování kouření na všech pracovištích, a to využitím jak právních mechanismů, tak i iniciativ zdravotní osvěty na evropské úrovni i na úrovni členských států“.

---

13 Úř. věst. C 189, 26.7.1989, s. 1.
14 Úř. věst. L 22, 25.1.2003, s. 31.
15 Úř. věst. L 183, 29.6.1989, s. 1.
16 Viz rozsudek Soudního dvora ve věci C-49/00 Komise v. Itálie, odstavce 10 až 18.
17 KOM(2004) 416 v konečném znění.

(16) Z konzultace uspořádané v návaznosti na zelenou knihu Komise „K Evropě bez tabákového kouře: možnosti politiky na úrovni EU“[18] vyplynulo, že komplexní nekuřácká politika na všech uzavřených pracovištích a veřejných místech i další opatření EU na podporu nekuřáckého prostředí ve všech členských státech mají velkou podporu.

(17) Rada ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele uspořádala ve dnech 30. a 31. května 2007 výměnu názorů na koncepční opatření na úrovni EU týkající se nekuřáckého prostředí. Rada uvítala zelenou knihu Komise a zdůraznila potřebu pokynů Společenství pro další prosazování prostředí bez tabákového kouře na úrovni EU, jakož i podporu Společenství pro vnitrostátní opatření a jejich koordinaci.

(18) Usnesením Evropského parlamentu ze dne 24. října 2007 k zelené knize byly členské státy vyzvány, aby do dvou let vydaly komplexní nekuřácké právní předpisy, a Komise byla vyzvána, v případě nedostatečného pokroku, k předložení vhodného návrhu právního předpisu do roku 2011. Daným usnesením byla rovněž Komise vyzvána k navržení změny stávajícího právního rámce, aby byl tabákový kouř v prostředí klasifikován jako karcinogen a aby byli zaměstnavatelé povinni zajistit nekuřácké pracoviště.

(19) Článek 8 Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku, podepsané v červnu roku 2003 všemi členy Světové zdravotnické organizace a doposud ratifikované 161 stranami úmluvy včetně Společenství a 26 jeho členských států, ukládá stranám úmluvy právní povinnost přijmout a zavést v oblastech stávající národní soudní pravomoci stanovené vnitrostátním právem účinná opatření a tímto poskytnout ochranu před expozicí nepřímému tabákovému kouři na všech vnitřních pracovištích, ve veřejné dopravě, na vnitřních veřejných místech, a – kde je to vhodné, na dalších veřejných místech, a aktivně podpořit přijetí a zavedení těchto opatření na jiné úrovni pravomoci.

(20) Na druhé konferenci stran rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace v červenci 2007 byly přijaty pokyny týkající se ochrany proti expozici tabákovému kouři[19], jež mají stranám pomoci při plnění jejich povinností podle článku 8 úmluvy. Každá strana úmluvy by se měla snažit provést pokyny do pěti let od okamžiku, kdy pro danou stranu úmluva vstoupila v platnost.

(21) Článek 14 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace ukládá stranám úmluvy právní povinnost vypracovat a šířit vhodné komplexní a integrované pokyny založené na vědeckých důkazech a osvědčených postupech a přijmout účinná opatření pro zajištění podpory ukončení užívání tabáku a pro odpovídající způsob léčby závislosti na tabáku. Na třetí konferenci stran rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace bylo rozhodnuto zřídit pracovní skupinu pověřenou vypracováním pokynů pro provedení uvedeného článku.

---

[18] KOM(2007) 27 v konečném znění.

[19] [FCTC/COP2(7)] Pokyny týkající se ochrany proti expozici tabákovému kouři vypracované pracovní skupinou svolanou v souladu s rozhodnutím FCTC/COP1(15) konference stran Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku.

(22) V evropské strategii o kontrole tabáku přijaté v září roku 2002 Regionálním výborem pro Evropu Světové zdravotnické organizace bylo doporučeno, aby členské státy zaručily právo občanů na nekuřácké prostředí mimo jiné tím, že na veřejných místech, pracovištích a ve veřejné dopravě zajistí prostředí bez kouře, zakážou kouření venku u všech vzdělávacích institucí pro nezletilé, ve všech místech poskytování zdravotní péče a při veřejných akcích a budou tabákový kouř v prostředí klasifikovat jako karcinogen.

(23) Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny Světové zdravotnické organizace klasifikovala tabákový kouř v prostředí jako známý lidský karcinogen a Finsko a Německo jej klasifikovaly jako profesionální karcinogen.

(24) Tímto doporučením nejsou dotčeny právní předpisy Společenství, kterými se stanoví minimální požadavky pro bezpečnost a ochranu zdraví pracovníků, přijaté podle článku 137 Smlouvy, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/37/ES ze dne 5. června 2001 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových výrobků[20] ani rozhodnutí Komise 2003/641/ES ze dne 5. září 2003 o používání barevných fotografií nebo jiných ilustrací jako zdravotních varování na baleních tabákových výrobků[21],

DOPORUČUJE, ABY ČLENSKÉ STÁTY:

1. zajistily účinnou ochranu před expozicí tabákovému kouři na vnitřních pracovištích, vnitřních veřejných místech, ve veřejné dopravě a – kde je to vhodné, na dalších veřejných místech, v souladu s článkem 8 Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku a na základě pokynů v příloze týkajících se ochrany proti expozici tabákovému kouři, které byly přijaty na druhé konferenci stran úmluvy, a to do pěti let od okamžiku, kdy pro daný členský stát úmluva vstoupila v platnost, nebo nejpozději do tří let od přijetí tohoto doporučení;

2. vypracovaly a/nebo upevnily strategie a opatření ke snížení expozice nepřímému tabákovému kouři u dětí a dospívajících;

3. doplnily nekuřáckou politiku podpůrnými opatřeními, včetně:

    a) přijetí účinných opatření na podporu ukončení užívání tabáku a odpovídajícího způsobu léčby závislosti na tabáku podle článku 14 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace;

    b) uvádění kombinovaných varování (definovaných v čl. 2 odst. 4 rozhodnutí Komise 2003/641/ES ze dne 5. září 2003 o používání barevných fotografií nebo jiných ilustrací jako zdravotních varování na baleních tabákových výrobků[22]) a informací o službách na podporu ukončení užívání tabáku na baleních tabákových výrobků určených ke kouření, aby byli spotřebitelé lépe informováni o zdravotních rizicích

[20] Úř. věst. L 194, 18.7.2001, s. 26.
[21] Úř. věst. L 226, 10.9.2003, s. 24.
[22] Úř. věst. L 226, 10.9.2003, s. 24.

spojených s užíváním tabáku a s expozicí tabákovému kouři, podporováni k ukončení užívání tabáku a aby byli potenciální noví uživatelé odrazeni;

4. vypracovávaly, prováděly, pravidelně aktualizovaly a přezkoumávaly komplexní víceoborové národní strategie, plány a programy pro kontrolu tabáku, které by se mimo jiné zabývaly otázkou ochrany před tabákovým kouřem na veřejnosti i v soukromí;

5. poskytovaly vhodné nástroje k provádění národních strategií a koncepčních opatření a programů pro kontrolu tabáku, aby se zajistila účinná ochrana před expozicí tabákovému kouři;

6. zřídily a oznámily Komisi, pokud možno do 6 měsíců od přijetí tohoto doporučení, vnitrostátní kontaktní místa pro kontrolu tabáku, která mají sloužit k výměně informací a osvědčených postupů a ke koordinaci koncepčních opatření s ostatními členskými státy;

7. úzce spolupracovaly mezi sebou i s Komisí na soudržném rámci definic, hodnotících kritérií a ukazatelů pro provádění tohoto doporučení;

8. monitorovaly a hodnotily účinnost koncepčních opatření s využitím výše uvedených ukazatelů;

9. informovaly Komisi o legislativních a jiných opatřeních přijatých v návaznosti na toto doporučení a o výsledcích monitorování a hodnocení.

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

1. podávala zprávy o provádění, fungování a dopadech navržených opatření na základě informací poskytnutých členskými státy.

V Bruselu dne .

Za Radu
předseda/předsedkyně

PŘÍLOHA

Pokyny týkající se ochrany proti expozici tabákovému kouři, vypracované pracovní skupinou svolanou v souladu s rozhodnutím FCTC/COP1(15) konference stran Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku

ÚČEL, CÍLE A KLÍČOVÁ HLEDISKA

Účel pokynů

1. V souladu s ostatními ustanoveními Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku a záměry konference stran je cílem těchto pokynů pomoci stranám při plnění jejich závazků vyplývajících z článku 8 úmluvy. Tyto pokyny čerpají z nejlepších dostupných důkazů a zkušeností stran, které úspěšně provedly opatření na snížení expozice tabákovému kouři.

2. Pokyny obsahují dohodnutá prohlášení o zásadách a definicích příslušných termínů, jakož i dohodnutá doporučení pro kroky potřebné ke splnění závazků vyplývajících z úmluvy. Pokyny navíc stanoví opatření nezbytná pro dosažení účinné ochrany před riziky nepřímého tabákového kouře. Strany jsou vyzývány, aby používaly tyto pokyny nejen pro splnění svých zákonných povinností v rámci úmluvy, ale též při používání osvědčených postupů v oblasti ochrany veřejného zdraví.

Cíle pokynů

3. Tyto pokyny mají dva související cíle. Prvním cílem je pomáhat stranám při plnění jejich závazků vyplývajících z článku 8 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, a to způsobem, který je v souladu s vědeckými důkazy týkajícími se expozice nepřímému tabákovému kouři a s celosvětově osvědčenými postupy při provádění opatření v této oblasti tak, aby byla zavedena vysoká úroveň odpovědnosti za dodržování úmluvy a stranám poskytnuta pomoc při zajišťování nejvyšší dosažitelné úrovně zdraví. Druhým cílem je určit klíčové prvky právních předpisů potřebné k účinné ochraně lidí před expozicí tabákovému kouři, jak požaduje článek 8.

Související hlediska

4. Tyto pokyny vycházejí z následujících základních hledisek.

    a) Povinnost chránit před tabákovým kouřem obsažená ve znění článku 8 je zakotvena v základních lidských právech a svobodách. Z hlediska rizik spojených s nepřímým tabákovým kouřem je povinnost chránit před tabákovým kouřem implicitně obsažena kromě jiného v právu na život a právu na nejvyšší dosažitelnou úroveň zdraví, jak uznává mnoho mezinárodních právních nástrojů (včetně Ústavy Světové zdravotnické organizace, Úmluvy o právech dítěte, Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen a Dohody o hospodářských, sociálních a kulturních

právech) začleněných do preambule rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace a uznaných v ústavách mnoha národů.

b) Povinnost chránit jednotlivé osoby před tabákovým kouřem odpovídá závazku vlád uzákonit ochranu osob proti ohrožení jejich základních práv a svobod. Tento závazek se vztahuje na všechny osoby, a nikoli pouze na určité skupiny obyvatel.

c) Několik autoritativních vědeckých orgánů stanovilo, že nepřímý tabákový kouř je karcinogenní. Některé strany rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace (například Finsko a Německo) zařadily nepřímý tabákový kouř mezi karcinogeny a začlenily ochranu před expozicí nepřímému tabákovému kouři do svých právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Proto kromě požadavků článku 8 mohou být strany povinny řešit riziko expozice tabákovému kouři v souladu se stávajícími zákony o ochraně zdraví na pracovišti nebo jinými zákony upravujícími expozici škodlivým látkám, včetně karcinogenů.

STANOVENÍ ZÁSAD A PŘÍSLUŠNÝCH DEFINIC SOUVISEJÍCÍCH S OCHRANOU PROTI EXPOZICI TABÁKOVÉMU KOUŘI

Zásady

5. Jak uvádí článek 4 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, je třeba přijmout pevný politický závazek k přijetí opatření na ochranu všech osob před expozicí tabákovému kouři. Následující dohodnuté zásady by měly být vodítkem při provádění článku 8 úmluvy.

Zásada 1

6. Účinná opatření k zajištění ochrany před expozicí tabákovému kouři, jak uvádí článek 8 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, vyžadují úplný zákaz kouření a tabákového kouře v určitém prostoru nebo prostředí a vytvoření nekuřáckého prostředí. Neexistuje bezpečná hladina expozice tabákovému kouři a pojmy, jako například prahová hodnota toxicity nepřímého kouře, by měly být odmítnuty, neboť jsou v rozporu s vědeckými důkazy. Jiná řešení než nekuřácké prostředí, včetně větrání, filtrace vzduchu a použití prostor vyhrazených pro kuřáky (se zvláštním větracím systémem či bez něj), se opakovaně ukázala jako neúčinná a existují nezvratné důkazy, vědecké i jiné, o tom, že technická řešení před expozicí tabákovému kouři nechrání.

Zásada 2

7. Před expozicí tabákovému kouři by měly být chráněny všechny osoby. Všechna vnitřní pracoviště a uzavřená veřejná místa by měla být nekuřácká.

Zásada 3

8. Je třeba přijmout právní předpisy na ochranu lidí před expozicí tabákovému kouři. Dobrovolné politiky ve prospěch prostředí bez tabákového kouře se opakovaně ukázaly jako neúčinné a neposkytují dostatečnou ochranu. Pro zajištění náležité účinnosti musí být právní předpisy jednoduché, jasné a vymahatelné.

Zásada 4

9. Zásadní význam pro úspěšné provádění a vymáhání právních předpisů ve prospěch prostředí bez tabákového kouře má náležité plánování a zajištění dostatečných zdrojů.

Zásada 5

10. Občanská společnost hraje ústřední úlohu při budování podpory a zajišťování plnění opatření ve prospěch prostředí bez tabákového kouře a měla by být začleněna jako aktivní partner do procesu vypracování, provádění a vymáhání právních předpisů.

Zásada 6

11. Provádění právních předpisů ve prospěch prostředí bez tabákového kouře, jejich vymáhání a dopad by měly být sledovány a hodnoceny. To by mělo zahrnovat sledování činností tabákového průmyslu, které narušují provádění a vymáhání uvedených právních předpisů, jak uvádí článek 20.4 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, a reakci na ně.

Zásada 7

12. Ochrana osob před expozicí tabákovému kouři by měla být v případě potřeby zesílena a rozšířena. Toto opatření může zahrnovat nové nebo pozměněné právní předpisy, lepší vymahatelnost a další opatření odrážející nové vědecké důkazy a poznatky z případových studií.

Definice

13. Při vypracování právních předpisů je důležité pečlivě definovat klíčové termíny. Pokyny uvádějí několik doporučení týkajících se vhodných definic vycházejících ze zkušeností z mnoha zemí. Definice v tomto oddíle doplňují definice již obsažené v rámcové úmluvě Světové zdravotnické organizace.

„Nepřímý tabákový kouř“ nebo „tabákový kouř v prostředí“

14. Pro popis typu kouře, jímž se zabývá článek 8 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, se běžně používá několik různých termínů. Patří mezi ně „nepřímý kouř“, „tabákový kouř v prostředí“ a „kouř jiných lidí“. Termíny jako „pasivní kouření“ a „nedobrovolná expozice tabákovému kouři“ by se neměly používat, neboť zkušenosti z Francie a jiných zemí naznačují, že tabákový průmysl může používat tyto termíny na podporu názoru, že „dobrovolná“ expozice je přijatelná. Přednost se dává termínům „nepřímý tabákový kouř“ (v angličtině se

někdy používá zkratka „SHS“ (second-hand tobacco smoke)) a „tabákový kouř v prostředí“ (někdy používaný pod zkratkou „ETS“ (environmental tobacco smoke)). V těchto pokynech se používá termín „nepřímý tabákový kouř“.

15. Nepřímý tabákový kouř lze definovat jako „kouř vycházející z hořícího konce cigarety nebo jiného tabákového výrobku obvykle v kombinaci s kouřem, který vydechuje kuřák“.

16. „Vzduch bez tabákového kouře“ je vzduch, který neobsahuje žádný tabákový kouř. Tato definice zahrnuje kromě jiného vzduch, v němž není kouř vidět, cítit nebo není naměřen[23].

„Kouření“

17. Tento termín by měl být definován jako držení zapáleného tabákového výrobku nebo manipulace s ním bez ohledu na to, zda je kouř aktivně vdechován nebo vydechován.

„Veřejná místa“

18. Přestože se přesná definice „veřejných míst“ bude lišit mezi jednotlivými zeměmi a regiony, je důležité, aby právní předpisy definovaly tento termín v co největší šíři. Použitá definice by měla pokrývat všechna místa přístupná široké veřejnosti nebo místa kolektivního využití bez ohledu na to, kdo je vlastní nebo kdo do nich má přístup.

„Vnitřní“ nebo „uzavřený“

19. Článek 8 požaduje ochranu před tabákovým kouřem na „vnitřních“ pracovištích a veřejných místech. Vzhledem k tomu, že definování „vnitřních“ prostor může být sporné, měly by být při definici tohoto termínu zvláště prozkoumány zkušenosti různých zemí. Tato definice by měla být co nejobsažnější a co nejjasnější a mělo by se dbát na to, aby nedocházelo k vytváření seznamů, které mohou být vykládány tak, že některé „vnitřní“ prostory vylučují. Doporučuje se, aby definice „vnitřních“ (nebo „uzavřených“) prostor zahrnovala jakýkoli zastřešený prostor nebo prostor uzavřený jednou nebo dvěma stěnami, bez ohledu na typ materiálu použitý pro střechu nebo stěnu a bez ohledu na to, zda je konstrukce stálá nebo dočasná.

„Pracoviště“

20. „Pracoviště“ by mělo být definováno široce, jako „jakékoli místo, které lidé používají při svém zaměstnání nebo pro svoji práci“. To by mělo zahrnovat nejen práci vykonávanou za odměnu, ale též dobrovolnou práci, za niž se běžně poskytuje odměna. Navíc, „pracoviště“ zahrnují nejen místa výkonu práce, ale také všechna přiléhající a další místa, která pracovníci společně používají při svém zaměstnání, včetně například chodeb, výtahů, schodišť, vestibulů, společných zařízení, bufetů,

---

[23] Je možné, že složky tabákového kouře mohou existovat ve vzduchu v tak malých množstvích, která nelze měřit. Pozornost by měla být věnována tomu, že se tabákový průmysl nebo odvětví pohostinství mohou pokusit využít určitých omezení této definice.

toalet, salónků, jídelen, a také prostorů kolem budov, jako například přístřešků a přístavků. Pracovištěm jsou i vozidla používaná při práci a měla by být jako taková označena.

21. Pečlivě je třeba zvážit pracoviště, která jsou zároveň domovem nebo místem, kde jsou osoby ubytovány, například věznice, psychiatrické léčebny nebo pečovatelské domy. Tato místa jsou též pracovištěm pro ostatní osoby, které by měly být chráněny před expozicí tabákovému kouři.

„Veřejná doprava“

22. Definice veřejné dopravy by měla zahrnovat jakékoli vozidlo používané pro veřejnou dopravu, obvykle placenou nebo provozovanou na komerční bázi za účelem zisku, včetně vozidel taxi služby.

ROZSAH PŮSOBNOSTI ÚČINNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

23. Článek 8 požaduje přijetí účinných opatření na ochranu osob před expozicí tabákovému kouři na 1) vnitřních pracovištích, 2) vnitřních veřejných místech, 3) ve veřejné dopravě a 4) „případně“ na „jiných veřejných místech“.

24. To vytváří závazek poskytnout všeobecnou ochranu tím, že bude vyloučena expozice nepřímému nepřímému tabákovému kouři na všech vnitřních veřejných místech, všech vnitřních pracovištích, ve veškeré veřejné dopravě a pokud možno na ostatních (venkovních či podobných) veřejných místech. Žádné výjimky na základě zdravotnických nebo právnických argumentů nejsou odůvodněné. Je-li třeba zvážit výjimky na základě jiných argumentů, musí být tyto výjimky minimální. Navíc, není-li některá strana schopna dosáhnout okamžitě všeobecného pokrytí, zakládá článek 8 průběžný závazek postupovat co nejrychleji v zájmu odstranění všech výjimek a zajištění všeobecné ochrany. Každá strana by se měla snažit zajistit všeobecnou ochranu do pěti let od vstoupení rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace v platnost pro danou stranu.

25. Neexistuje žádná bezpečná úroveň expozice nepřímému kouři a, jak dříve uznala konference stran v rozhodnutí Rámcové úmluvy o kontrole tabáku FCTC/COP1(15), technická řešení jako například větrání, výměna vzduchu a použití vyhrazených prostor pro kuřáky nechrání před expozicí tabákovému kouři.

26. Ochrana by měla být zajištěna na všech vnitřních nebo uzavřených pracovištích, včetně motorových vozidel používaných jako pracoviště (například vozidla taxi služby, záchranné nebo dodávkové služby).

27. Úmluva požaduje ochranná opatření nejen na všech „vnitřních“ veřejných místech, ale i na „ostatních“ (tj. vnějších nebo podobných) veřejných místech všude tam, „kde je to vhodné“. Při určení těchto vnějších a podobných veřejných míst, na něž by se mohly právní předpisy vztahovat, by měly strany zvážit důkazy o možných zdravotních rizicích v různých prostředích a prosazovat přijetí nejúčinnější ochrany proti expozici, kdykoli důkazy prokáží, že takové riziko existuje.

INFORMOVÁNÍ, KONZULTACE A ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI V ZÁJMU ZAJIŠTĚNÍ PODPORY A PLYNULÉHO PROVÁDĚNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

28. Důležitou úlohu při zvyšování povědomí veřejnosti a názorových vůdců o rizicích expozice nepřímému tabákovému kouři prostřednictvím průběžných informačních kampaní hrají státní instituce zajišťující ve spolupráci s občanskou společností, aby veřejnost pochopila a podporovala legislativní opatření. Ke klíčovým hráčům patří podniky, sdružení v odvětví pohostinství, skupiny zaměstnavatelů, odborové svazy, média, odborníci ze zdravotnictví, organizace zastupující děti a mládež, vědecké nebo náboženské instituce, výzkumná komunita a široká veřejnost. Snahy o zvýšení povědomí by měly zahrnovat konzultace s dotčenými podniky a ostatními organizacemi a institucemi při vypracování právních předpisů.

29. Klíčové poselství by se mělo zaměřit na škodlivost expozice nepřímému tabákovému kouři, na skutečnost, že vyloučení tabákového kouře ve vnitřních prostorech je jediným vědecky podloženým řešením zajišťujícím úplnou ochranu před expozicí, na právo všech pracovníků na stejnou ochranu ze zákona a skutečnost, že nejde o žádný kompromis mezi zdravím a ekonomikou, neboť zkušenosti rostoucího počtu zemí a regionů ukazují, že z nekuřáckého prostředí těží zdraví i ekonomika. Veřejné osvětové kampaně by se měly zaměřit také na prostředí, kde právní předpisy nemusí být průchodné nebo příslušné, například na domácnosti.

30. Rozsáhlé konzultace se zapojenými stranami mají také zásadní význam pro vzdělávání a mobilizaci veřejnosti a zvýšení podpory přijatých právních předpisů. Po přijetí právních předpisů by měla následovat osvětová kampaň zaměřená na jejich provádění, informování majitelů podniků a správců budov o těchto předpisech a odpovědnosti z nich pro ně vyplývající a o příslušných zdrojích, například používání identifikačních značek. Tato opatření zvýší pravděpodobnost plynulého provádění a vysoké úrovně dobrovolného dodržování uvedených předpisů. Posílení postavení nekuřáků a poděkování kuřákům za to, že dodržují právní předpisy, posílí zapojení veřejnosti do vymáhání předpisů a plynulého provádění.

VYMÁHÁNÍ

Povinnost dodržovat právní předpisy

31. Účinné právní předpisy by měly ukládat zákonnou odpovědnost za jejich dodržování dotčeným podnikům i jednotlivým kuřákům a měly by stanovit podnikům a případně kuřákům pokuty za jejich porušení. Vymáhání by mělo být standardně zaměřeno na podniky. Právní předpisy by měly ukládat odpovědnost za dodržování uvedených právních předpisů vlastníkovi, vedoucímu nebo jiné osobě odpovědné za daný provoz a měly by jasně stanovit opatření, která musí přijmout. Tyto povinnosti by měly zahrnovat:

    a) povinnost označit zřetelně vchody a jiné případné prostory vývěskou, že kouření zde není povoleno. Formát a obsah těchto vývěsek by měly stanovit orgány z oblasti zdravotnictví nebo jiné vládní instituce a může být na nich uvedeno telefonní číslo nebo jiný způsob, jak může veřejnost

ohlásit porušení zákazu kouření, a jméno osoby v daném objektu, na niž se lze obrátit se stížností;

b) povinnost odstranit z objektu všechny popelníky;

c) povinnost kontrolovat dodržování předpisů;

d) povinnost podniknout určité přiměřené kroky zabraňující osobám v daném objektu kouřit. Tyto kroky mohou spočívat v tom, že je daná osoba požádána, aby nekouřila, je přerušena obsluha, daná osoba je požádána, aby opustila objekt, případně lze kontaktovat orgán pro ochranu veřejného pořádku nebo jiný orgán.

Sankce

32. Právní předpisy by měly podrobně vymezit tresty a jiné peněžité pokuty za porušení předpisů. Ačkoliv výše těchto pokut bude nezbytně odrážet konkrétní praxi a zvyky každé země, rozhodnutí o uložení pokuty by se mělo řídit několika zásadami. Pokuty by měly být hlavně dostatečně vysoké, aby odrazovaly od porušování předpisů, neboť jinak mohou být přehlíženy nebo považovány za pouhou součást nákladů na podnikání. Vyšší pokuty mají odrazovat hlavně podniky porušující dané předpisy spíše než jednotlivé kuřáky, jejichž zdroje jsou obvykle omezenější. Pokuty by se měly zvyšovat s opakovaným porušováním předpisů a měly by být v souladu s tím, jak daná země řeší jiné, stejně závažné přestupky.

33. Kromě peněžitých pokut mohou právní předpisy povolovat v souladu s praxí a právním řádem dané země též správní sankce, například pozastavení povolení k podnikání. Tyto „sankce jako poslední možnost“ se používají zřídka, ale jsou velmi důležité pro vymáhání zákona v případě podniků, které se opakovaně staví na odpor.

34. Lze zvážit i začlenění postihu za přestupek, pokud je to vhodné z hlediska právního a kulturního kontextu dané země.

Infrastruktura vymáhání

35. Právní předpisy by měly určit orgán nebo orgány odpovědné za vymáhání a měly by zahrnovat systém sledování dodržování předpisů a stíhání za jejich porušování.

36. Sledování by mělo zahrnovat proces kontrol dodržování předpisů ze strany podniků. Zřídka je třeba vytvářet nový systém kontrol vymáhání právních předpisů ve prospěch prostředí bez tabákového kouře. Dodržování uvedených předpisů lze obvykle sledovat pomocí jednoho nebo více mechanismů již používaných pro kontrolu prostor a pracovišť jednotlivých podniků. Pro tento způsob obvykle existuje celá škála možností. V mnoha zemích lze kontrolu dodržování předpisů začlenit do kontrol povolení k podnikání, zdravotních a hygienických kontrol, kontrol bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární bezpečnosti nebo podobných programů. Může být přínosné použít několik těchto zdrojů informací zároveň.

37. Pokud možno se doporučuje využití inspektorů nebo vymahatelů práva na místní úrovni. Tím se pravděpodobně zvýší dostupné zdroje vymáhání a úroveň dodržování

předpisů. Tento přístup vyžaduje zavedení vnitrostátního koordinačního mechanismu pro zajištění konzistentního řešení na celostátní úrovni.

38. Bez ohledu na použitý mechanismus by mělo být sledování založeno na celkovém plánu vymáhání a mělo by zahrnovat proces efektivního školení inspektorů. Účinné sledování může kombinovat pravidelné inspekce s neplánovanými, neohlášenými inspekcemi nebo kontrolami na základě stížnosti. Tyto kontroly mohou mít v počáteční době po vstoupení zákona v platnost ráz poučení, neboť většinou jsou porušení pravděpodobně neúmyslná. Právní předpisy by měly zmocňovat inspektory ke vstupu do objektu podléhajícímu zákonu a shromažďovat zde vzorky a důkazy, není-li tato pravomoc již zavedena ve stávajících právních předpisech. Podobně by měly právní předpisy zakázat podnikům bránit inspektorům v jejich práci.

39. Náklady na účinné sledování nejsou nadměrné. Není třeba najímat velký počet inspektorů, neboť lze kontroly provádět s využitím stávajících programů a zaměstnanců a zkušenosti ukazují, že právní předpisy ve prospěch prostředí bez tabákového kouře začala rychle vymáhat sama veřejnost. Pokud budou právní předpisy zavedeny pečlivě a podniky a veřejnost budou dostatečně poučeny, případů žalob nebude mnoho.

40. Ačkoliv nejsou tyto programy nákladné, jsou potřeba zdroje pro vzdělávání podniků, vyškolení inspektorů, koordinaci procesu kontrol a odměny pro pracovníky provádějící kontrolu mimo pracovní dobu. Pro tento účel by měl být určen mechanismus financování. Programy účinného sledování využívají velký počet zdrojů financování, včetně vyhrazeného příjmu z daní, poplatků z povolení k podnikání a vyhrazených příjmů ze zaplacených pokut.

Strategie vymáhání

41. Strategické přístupy k vymáhání mohou zvýšit dodržování předpisů na maximum, zjednodušit provádění právních předpisů a snížit zdroje potřebné k jejich vymáhání.

42. Pro úspěch zákona a úspěch sledování a vymáhání v budoucnu jsou mimořádně důležité činnosti zaměřené na vymáhání poté, co vstoupí uvedený zákon v platnost. Mnoho zemí a regionů doporučuje v počátečním období nevymáhat dodržování předpisů tvrdě a osoby porušující předpisy varovat, nikoli pokutovat. Tento přístup by měl být spojen s aktivní kampaní zaměřenou na poučení vlastníků podniků o jejich zákonných odpovědnostech v tomto ohledu a podniky by měly pochopit, že po tomto počátečním mírnějším či zahajovacím období bude následovat přísnější vymáhání.

43. Poté, co bude zahájeno aktivní vymáhání, doporučuje mnoho zemí a regionů použít důrazné stíhání, které bude mít dostatečný odrazující účinek. Zjištěním nejvýznamnějších osob, které porušují zákon a pohrdají jím, nebo osob, které jsou veřejně známé, přijetím rozhodných a rychlých opatření a zajištěním maximálního povědomí o těchto činnostech u veřejnosti jsou orgány schopny prokázat svoji rozhodnost a závažnost daného zákona. Tím se zvýší dobrovolné dodržování a sníží potřeba zdrojů pro budoucí sledování a vymáhání.

44. I když právní předpisy ve prospěch prostředí bez tabákového kouře začne promptně vymáhat sama veřejnost, je nicméně důležité, aby byly orgány připraveny rychle a

rozhodně reagovat na jednotlivé případy otevřeného odporu. Zejména poté, co některý zákon vstoupí poprvé v platnost, může se příležitostně vyskytnout osoba, která chce ukázat veřejnosti své pohrdání zákonem. Rázná reakce v těchto případech má naději na zajištění dodržování právních předpisů, které usnadní budoucí snahy, zatímco nerozhodnost by mohla rychle vést k rostoucímu počtu jejich porušování.

Mobilizovat a zapojit veřejnost

45. Účinnost programu sledování a vymáhání se zvyšuje zapojením veřejnosti do tohoto programu. Využití podpory veřejnosti a vybízení občanů k tomu, aby sledovali dodržování předpisů a hlásili jejich porušení, značně rozšiřuje dosah institucí, které je vymáhají, a snižuje zdroje potřebné pro dosažení dodržování. V mnoha zemích a regionech jsou v podstatě primárním prostředkem zajišťování dodržování uvedených právních předpisů stížnosti veřejnosti. Proto by měly právní předpisy ve prospěch prostředí bez tabákového kouře stanovit, že veřejnost může iniciovat stížnosti, a měly by zmocnit určitou osobu nebo nevládní organizaci k zavedení opatření na vynucení dodržování opatření upravujících expozici nepřímému kouři. Program vymáhání by měl zahrnovat bezplatnou telefonní linku pro podávání stížností nebo podobný systém vybízení veřejnosti, aby hlásila porušování uvedených předpisů.

SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ OPATŘENÍ

46. Sledování a hodnocení opatření na omezení expozice tabákovému kouři je důležité z několika důvodů, například:

    a) pro zvýšení politické a veřejné podpory pro posílení a rozšíření legislativních ustanovení;

    b) k dokumentaci úspěchů, které budou signálem pro ostatní země a pomohou jim v jejich snahách;

    c) ke zjištění a zveřejnění snah tabákového průmyslu narušovat opatření na provádění uvedených právních předpisů.

47. Rozsah a komplexnost sledování a hodnocení se budou v různých zemích a regionech lišit v závislosti na dostupných odborných znalostech a zdrojích. Je však důležité zhodnotit výsledek provedených opatření, zejména ohledně klíčového ukazatele expozice nepřímému kouři na pracovištích a veřejných místech. Toho lze dosáhnout bez větších nákladů, například s použitím údajů nebo informací shromážděných v rámci běžných činností, jako jsou kontroly na pracovištích.

48. Existuje osm klíčových ukazatelů procesů a výsledků, které by měly být zváženy:[24]

Procesy

[24] Publikace „WHO policy recommendations: protection from exposure to second-hand tobacco smoke“ (doporučení politiky WHO: ochrana před expozicí nepřímému tabákovému kouři) (Ženeva, Světová zdravotnická organizace, 2007) uvádí odkazy na různé studie sledování těchto ukazatelů.

a) znalosti, postoje a podpora nekuřácké politiky mezi širokou veřejností a případně u specifických skupin, například osob pracujících v barech;

b) vymáhání a dodržování nekuřácké politiky;

Výsledky

a) omezení expozice zaměstnanců nepřímému tabákovému kouři na pracovištích a veřejných místech;

b) snížení obsahu tabákového kouře ve vzduchu na pracovištích (zejména v restauracích) a veřejných místech;

c) snížení úmrtnosti a nemocnosti způsobených expozicí nepřímému tabákovému kouři;

d) omezení expozice nepřímému tabákovému kouři v domácnostech;

e) změny ve výskytu kouření a v chování kuřáků;

f) hospodářské dopady.